

Sygn. akt I C 1765/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Bielan

Protokolant: st. sekr. sądowy Halina Andrzejak

po rozpoznaniu w dniu 4 czerwca 2014 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. R. (1) i C. R.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki M. R. (1):

1. tytułem zadośćuczynienia kwotę 35.000 (trzydzieści pięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 27 września 2012 r. do dnia zapłaty,
2. tytułem odszkodowania kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 27 września 2012 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda C. R.:

1. tytułem zadośćuczynienia kwotę 35.000 (trzydzieści pięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 27 września 2012 r. do dnia zapłaty,
2. tytułem odszkodowania kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 27 września 2012 roku do dnia zapłaty,

III. w pozostałym zakresie oddala powództwo powódki M. R. (1) i powoda C. R.,

IV. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu kwotę 5.860 (pięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt) zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

V. zasądza od pozwanego na rzecz powódki M. R. (1) kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

VI. zasądza od pozwanego na rzecz powoda C. R. kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

VII. nie obciąża powodów kosztami sądowymi.

SSO Alicja Bielan

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 8 października 2013 r. powodowie M. R. (1) i C. R. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwot po 55.000 zł z ustawowymi odsetkami od 27 września 2012 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz kwot po 30.000 zł z ustawowymi odsetkami od 27 września 2012 r. do dnia zapłaty tytułem pogorszenia ich sytuacji życiowej oraz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że na skutek wypadku komunikacyjnego w dniu 4 maja 2012 r. poniosła śmierć ich córka M. R. (2). Przeciwno sprawcy wypadku T. M. wpłynął do Sądu Rejonowego w Jarocinie akt oskarżenia, a kierowany przez niego pojazd był ubezpieczony przez pozwanego. Zdaniem powodów na skutek nagłej śmierci córki zostało naruszone ich prawo osobiste w postaci więzi rodzinnej, emocjonalnej z najbliższą osobą. Utracili oczekiwania na pomoc i wsparcie ze strony córki. Powodowie podali, że pozwany wypłacił im kwoty po 45.000 zł tytułem zadośćuczynienia. (k. 2-8).

Prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 8 kwietnia 2013 r. powództwo W. R., T. F. i S. F. o odszkodowanie z art. 446 § 3 k.c. i zadośćuczynienie objęte powyższym pozwem zostało przekazane do rozpoznania według właściwości Sądowi Rejonowemu w Jarocinie (k. 59).

W odpowiedzi na pozew z dnia 14 lutego 2014 r. (k. 66-68) pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa i zwrot kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany uznał wypłacane zadośćuczynienie za odpowiednie, a pogorszenie sytuacji życiowej powodów nie nastąpiło, więc nie przysługuje odszkodowanie. Pozwany zarzucił, że powodowie są młodzi i pracują zawodowo oraz mają córkę, na którą mogą liczyć.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 maja 2012 r. w J. na ul. (...) T. M.- kierujący pojazdem marki M. nr rej. (...) z naczepą (ubezpieczonym przez pozwanego (...) S.A. w W.) - zjechał na lewy pas jezdni i uderzył w jadący z przeciwka samochód marki V. nr rej. (...) kierowany przez M. R. (2) oraz inny pojazd, w skutek czego śmierć na miejscu zdarzenia poniosła M. R. (2) oraz obrażenia ciała doznała jej siostra W. R.. Przeciwno sprawcy wypadku toczyło się postępowanie karne o sygn. akt II K 715/12 Sądu Rejonowego w Jarocinie.

(dowód: pismo policji – k. 28, zawiadomienie – k. 37 akt szkodowych)

M. R. (2) w chwili zdarzenia miała 19 lat, mieszkała z rodzicami i siostrą W. R.. Powodowie M. R. (1) i C. R. są rodzicami M. R. (2). Powodowie z dziećmi przeprowadzili się do C. w 2005 r. do wybudowanego domu jednorodzinnej. Dom wybudowali w celu wspólnego zamieszkiwania z córkami, a w przyszłości także z ich rodzinami. Powodowie swoją przyszłość wiązali z osobą córki M., która miała sprecyzowane plany życiowe. Koszty budowy spowodowały, że rodzina żyła skromnie, dopiero rok przed zdarzeniem wyjechali wspólnie nad morze.

(dowód: zeznania powódki M. R. (1) – nagranie 00:14:47-00:22:46 płyta k. 101, odpis aktu zgonu – k. 18, karta statystyczna – k. 19, poświadczenie zamieszkania – k. 20)

M. R. (2) osiągała bardzo dobre wyniki w nauce, brała udział w konkursach i olimpiadach. Była bardzo aktywna, koleżeńska, pomagała innym ludziom, należała do Ochotniczej Straży Pożarnej oraz chóru kościelnego. Chciała zdobyć uprawnienia ratownika medycznego i ukończyć szkołę ekonomiczną, a następnie studiować oraz współfinansować naukę. Jak na tak młodą osobę miała bardzo sprecyzowane i konkretne plany na przyszłość, cechowała ją wysoka jak na jej wiek dojrzałość społeczna i emocjonalna. Zamierzała zostać księgową. Była samodzielna i zaradna, sama organizowała sobie praktyki, załatwiała formalności związane z uzyskaniem prawa jazdy. M. R. (2) od najmłodszych lat wykonywała obowiązki domowe typu gotowanie obiadów dla wszystkich domowników, sprzątanie, palenie w piecu. W celu posiadania własnych środków finansowych podejmowała prace dorywcze. Powódka dużo rozmawiała z córką, oboje rodzice byli z nią silnie związani emocjonalnie.

(dowód: zeznania powódki M. R. (1) – nagranie 00:14:47-00:32:00 płyta k. 101 oraz powoda C. R. – nagranie 00:41:17-00:59:45 płyta k. 101 dyplomy – k. 34, 36-37, zaświadczenia i certyfikaty – k. 35, 38-39, 45-46, świadectwa szkolne – k. 40-44)

Powódka ma 46 lat, codziennie po pracy rowerem jedzie na cmentarz, a w weekend 2 razy w sobotę i raz w niedzielę. Nie ma ochoty na kontakty z innymi ludźmi. Powodowie rozmawiają o utracie córki, wspierają się. Po zdarzeniu powodowie raz byli u psychologa. Powódka nie odczuwa potrzeby terapii psychologicznej, woli spędzić czas na cmentarzu. Przez trzy miesiące powódka zażywała leki uspokajające. Pracując w (...) w J. zarabia ok. 1.100 zł miesięcznie netto. Córka W. jest cukiernikiem, ma 23 lata, pracuje w J.. Powodowie dowożą córkę do pracy obawiając się straty kolejnej córki. W. R. zamierza założyć rodzinę i mieszkać z domu powodów.

(dowód: zeznania powódki M. R. (1) – nagranie 00:22:46-00:41:17 płyta k. 101)

Powód ma 52 lata, po zdarzeniu wstrzymał wszelkie prace związane z budową domu, m. in. plany budowy garażu. Powód po pracy zatrzymuje się przy krzyżu na drodze i jeździ na grób córki. Po zdarzeniu życie powoda zmieniło się zupełnie, wcześniej strony nie martwiły się o zabezpieczenie swojej starości. Powód pracuje w (...) jako kierowca – mechanik zarabiając 1.700-1.800 zł netto miesięcznie. Córka W. ma inne usposobienie niż siostra i choć jest z rodzicami bardzo emocjonalnie związana nie jest tak przebojowa życiowo jak zmarła M.. Pieniądze wypłacone przez pozwanego powodowie odłożyli jako zabezpieczenie na starość.

(dowód: zeznania powoda C. R. – nagranie 00:41:17-00:59:45 płyta k. 101)

Biegła psycholog stwierdziła u powodów reakcję adaptacyjną – tzw. reakcję żałoby o bardzo silnym natężeniu. Powodowie byli bardzo silnie uczuciowo związani z córką M., której nagła śmierć wywołała w nich zaburzenia emocjonalne o charakterze depresyjnym, typowe dla utraty bardzo bliskiej osoby (obecnie u każdego z nich występuje przedłużona reakcja depresyjna). Powodowie mają znaczne trudności z akceptacją zmienionej sytuacji życiowej, znaczne zaburzenia nastroju, snu, skłonności do nadmiernych rozmyślań na temat wypadku córki, przejawiają pesymizm życiowy, brak radości życia i znaczny spadek motywacji do podejmowania większości działań.

Objawy były na tyle nasilone, że wymagały konsultacji psychiatrycznej i nadal wymagają kontynuacji spotkań z psychologiem. Powodowie w pierwszych tygodniach po zdarzeniu uzyskali pomoc medyczną od lekarza rodzinnego oraz duże wsparcie od najbliższej rodziny. Zaburzenia te nie miały znaczącego wpływu na funkcjonowanie powodów w pracy zawodowej, którą traktowali w najtrudniejszych chwilach jako rodzaj terapii, gdyż wówczas koncentrowali się na tematach niezwiązanych ze śmiercią ich córki. Powodowie są pracowici i sumienni, co tłumaczy brak wycofania się z aktywności zawodowej.

Nasilone objawy utrzymywały się przez kilkanaście miesięcy. Aktualnie nadal stwierdza się występowanie u powodów zaburzeń emocjonalnych i adaptacyjnych o charakterze depresyjnym. Nadal istnieje konieczność konsultacji psychiatrycznej i objęcia terapią psychologiczną.

(dowód: opinia biegłego psychologa J. B.– k. 86-90, nagranie 00-0851-00:14:02 płyta k. 101)

Pozwany wypłacił powodom kwoty po 45.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz koszty pogrzebu i odmówił świadczenia z tytułu odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej.

(dowód: pismo – k. 30-31)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach niniejszej sprawy oraz aktach szkodowych. Z uwagi na okoliczność, iż wiarygodność tych dowodów nie była kwestionowana przez żadną ze stron, Sąd uznał fakty z nich wynikające za zgodne z prawdą. Ponadto ustalen Sąd dokonał w oparciu o wiarygodne zeznania powodów oraz niekwestionowaną przez strony opinię biegłego.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności za skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 4 maja 2012 r. w postaci śmierci M. R. (2). Podstawą tej odpowiedzialności jest art. 34 ust. 1 i art. 36 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003 r., nr 124, poz. 1152 ze zm.) w związku z art. 436 § 2 k.c.

Sąd rozważył zasadność dochodzonego przez powodów na podstawie art. 446 § 3 k.c. odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci ich córki. Przedstawiony przepis stanowi podstawę do odszkodowania wyłącznie za szkodę majątkową, rozumianą jako skutki, także w zakresie przeżyć psychicznych, a więc szeroko rozumianej sytuacji materialnej. W związku z tym konieczne jest przyjęcie bliżej nie sprecyzowanych strat natury majątkowej, wynikających z rozstroju zdrowia spowodowanego śmiercią osoby najbliższej. Ocena „znacznego pogorszenia” polega na porównaniu sytuacji osoby uprawnionej z uwzględnieniem okoliczności wpływających na jej warunki i trudności życiowe, stan zdrowia, wiek, cechy osobiste (stopień zaradności i przedsiębiorczości), stosunki rodzinne, majątkowe i warunki wychowawcze (w przypadku dzieci) z sytuacją, która miałaby miejsce, gdyby osoba zmarła pozostała przy życiu (por. Franciszek Błachuta i in., Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 1972 r., Księga trzecia zobowiązania, tom 2, s 117 i n.).

Zwrot „znacznego pogorszenia sytuacji życiowej” należy odczytywać nie tylko w materialnym aspekcie zmienionej sytuacji bliskiego członka rodziny zmarłego, ale w szerszym kontekście, uwzględniającym przesłanki pozaekonomiczne określające tę sytuację. Do tych ostatnich niewątpliwie zaliczyć należy utratę oczekiwania przez osobę poszkodowaną na pomoc i wsparcie członka rodziny, których mogła ona zasadnie spodziewać się w chwilach wymagających takich zachowań. Jest to zatem szkoda często trudna do uchwycenia i ścisłego matematycznego zmierzenia. Znacznego pogorszenia sytuacji życiowej uprawnionego w rozumieniu art. 446 § 3 k.c. zależne jest od rozmiarów ujemnych następstw o charakterze majątkowym, a także zmian w sferze dóbr niematerialnych uprawnionego wywołanych przez śmierć osoby bliskiej, już istniejących oraz dających się przewidzieć w przyszłości na podstawie zasad doświadczenia życiowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2008 roku, V CSK 544/07, niepubl., oraz z dnia 16 października 2008 r., III CSK 143/08, niepubl.).

Sąd ocenił, iż śmierć córki niewątpliwie doprowadziła do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powodów. Wspólnie z córkami zaplanowali, że w nowo wybudowanym domu będą mieszkać w przyszłości z ich rodzinami. M. R. (2) w chwili zdarzenia miała 19 lat, uczyła się wyróżniająco, pomagała w wykonywaniu codziennych prac domowych typu gotowanie obiadów, sprzątanie, palenie w piecu. Ponadto miała sprecyzowane plany życiowe w postaci ukończenia studiów i pracy w zawodzie księgowej. M. była bardzo zaradna i uczynna, to z jej osobą powodowie wiązali plany dotyczące pomocy i opieki nad nimi na starość. Co prawda powodowie mają jeszcze córkę W., która również zamieszkuje wspólnie z nimi i wspiera ich w zaistniałej sytuacji, ale ona nie jest już taka samodzielna i kreatywna jak jej zmarła siostra. Powodowie ograniczyli swoją aktywność życiową do pracy zawodowej, przesadnej dbałości o bezpieczeństwo córki W. i kultywowaniu pamięci M. poprzez zatrzymywanie się przy krzyżu na miejscu zdarzenia, codzienne odwiedzanie jej grobu na cmentarzu. Śmierć córki spowodowała, że powód zrezygnował z planów budowy garażu, co jest wyrazem przyjętej przez rodziców postawy wycofania się z trudów życia codziennego.

Zmarła M., gdyby żyła, prowadziłaby z powodami wspólne gospodarstwo domowe, przejmując w znacznej mierze ciężar codziennych trudów. Po okresie studiów, które zamierzała współfinansować, wносиłaby własne dochody, a jej dotychczasowe sukcesy życiowe w pełni uzasadniały oczekiwania pomocy z jej strony w przyszłości. W związku z tym powodowie zasadnie oczekiwali, że mieszkając z nimi zadba o nich, kiedy będą w podeszłym wieku. Byli z nią silnie związani uczuciowo, pokładali w niej wiele nadziei, mieli wspólne plany na przyszłość. W związku z utratą córki stracili poczucie pewności, że mieszkając z nimi zapewni im w podeszłym wieku niezbędną pomoc i opiekę, wobec czego uzyskane z tytułu zadośćuczynienia środki przeznaczyli na zabezpieczenie na starość.

Biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności sprawy i dokonując ich obiektywnej oceny Sąd uznał, że kwota stosownego odszkodowania powinna wynosić po 20.000 zł zarówno wobec powódki jak i powoda oraz oddalił powództwo o dalsze kwoty po 10.000 zł. O odsetkach ustawowych od przyznanego odszkodowania Sąd pierwszej instancji orzekł na podstawie art. 481 k.c. Powodowie odsetek żądali od dnia 27 września 2012 r., co Sąd uwzględnił w całości, gdyż decyzją z dnia 26 września 2012 r. pozwany ostatecznie odmówił powodom uwzględnienia roszczenia z tytułu odszkodowania, czym zakończył postępowanie likwidacyjne.

Zgodnie z art. 446 § 4 k.c. w zw. z art. 446 § 1 k.c., jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Krąg osób uprawnionych do zadośćuczynienia jest taki sam, jak w art. 446 § 3 k.c. i dotyczy najbliższych członków rodziny (Agnieszka Rzetecka – Gil, Kodeks cywilny. Komentarz, Lex; Adam Olejniczak w pod redakcją A. Kidyba Kodeks cywilny. Komentarz, Lex). Roszczenie najbliższych członków rodziny zmarłego o przyznanie stosownego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., które zmierza do zaspokojenia szkody niematerialnej, jest rodzajowo i normatywnie odmienne od roszczenia o przyznanie stosownego odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. (por. wyrok SN z dnia 21.10.2009 r., I PK 97/09, opublikowany Lex nr 558566) i obejmuje rekompensatę krzywdy moralnej, a więc krzywdy pozostającej w sferze subiektywnych, wewnętrznych przeżyć danej osoby (por. wyrok SN z dnia 3.12.2010 r., I PK 88/10, opublikowany Lex nr 737254).

Krzywda polega na ujemnych przeżyciach poszkodowanego związanych z cierpieniem fizycznym, psychicznym i/lub moralnym. Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu zrekompensować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 7 lipca 2009 r., II AKA 44/09, Lex nr 523973). Ustalenie wysokości zadośćuczynienia z art. 446 § 4 k.c. winno nastąpić według kryteriów branych pod uwagę przy zasądzeniu zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych (art. 23 i art. 24 w zw. z art. 448 k.c.), z uwzględnieniem jednak ciężaru gatunkowego naruszonego dobra (wyrok SA w Łodzi z dnia 14 kwietnia 2010 r., I ACa 178/10, niepubl.). Naruszenie prawa do życia w rodzinie stanowi bowiem dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego niż w przypadku innych dóbr, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich.

Okolicznością bezsporną było to, iż powodowie jako rodzice są osobami najbliższymi wobec zmarłej córki.

Rozstrzygając, w kwestii przyznania powodom zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, Sąd nie podzielił stanowiska strony pozwanej, że adekwatne jest zadośćuczynienie już wypłacone w postępowaniu przedsądowym.

Zmarła była córką powodów, z którą spędzili 19 lat i z którą pozostawali w szczególnych relacjach, jakie wiążą dziecko z rodzicami. Powodowie ponieśli trud wychowania córki, która dopiero niedawno osiągnęła pełnoletniość. M. R. (2) była bardzo aktywna życiowo, zaradna, uczyła się wyróżniająco, miała sprecyzowane plany życiowe. M. była pracowita, koleżeńska, aktywna poznawczo, empatyczna, planująca zdobyć uprawnienia ratownika medycznego, aby móc pomagać innym. Była troskliwą córką, nie sprawiała żadnych problemów wychowawczych, wręcz przeciwnie zadziwiała swoimi sukcesami.

Z uwagi na powyższe nie ulega najmniejszej wątpliwości, że powodowie doznali z tytułu jej śmierci istotnych cierpień psychicznych i bólu. Nagła śmierć córki spowodowała u nich traumę przejawiającą się między innymi płaczem, smutkiem, przygnębieniem, poczuciem lęku, małomównością, brakiem ochoty do wychodzenia z domu, kontaktów z innymi ludźmi. Cierpienia powodów były tak duże, że wymagały i nadal wymagają poddawania się przez nich terapii psychologicznej, choć świadomie z niej zrezygnowali (poza jedną wizytą u psychologa) i nadal nie odczuwają potrzeby rozmawiania o córce z osobami obcymi. Ich traumę spotęgował fakt, że na miejsce zdarzenia przybyli pierwsi i ze świadomością, że córka nie żyje oczekiwali na przyjazd karetki. Powodowie nadal nie zlikwidowali pokoju córki, pozostawiając wszystkie należące do niej rzeczy. Izolują się społecznie, z ludzi aktywnych życiowo, chętnych do podejmowania działań, stali się osobami skrytymi, zamkniętymi w sobie. Są apatyczni, pesymistyczni i uważają, że stracili sens życia. Powodowie nie zrezygnowali z obowiązków zawodowych, co na kilka godzin dziennie pozwala im nie myśleć o śmierci córki. Tak też traktują obowiązki zawodowe – jako swoistą terapię pozwalającą na pewien

czas zapomnieć o cierpieniu. Ponadto zaangażowali się nadmiernie w ochronę drugiej córki, którą dowożą do pracy nie pozwalając jej na samodzielne podróżowanie z obawy przed kolejną tragedią. Powodowie, mimo upływu 2 lat od zdarzenia, nadal codziennie zatrzymują się po pracy na miejscu wypadku córki oraz odwiedzają grób córki na cmentarzu.

Istotne jest przy tym to, że z uwagi na szczególny charakter więzi emocjonalnej istniejącej między dzieckiem i rodzicem, odczuwany brak, z biegiem czasu, może ulec jedynie złagodzeniu, lecz - z natury rzeczy – nigdy nie zostanie całkowicie zniwelowany. O powolności pogodzenia się powodów ze skutkami śmierci córki świadczy okoliczność, że mimo upływu 2 lat powodowie nadal wspominają córkę, płacząc przy tym, mają problemy ze snem. Nadto, z uwagi na wiek powodów w chwili zdarzenia (44 lata powódka i 50 lat powód) przez wiele lat będą żyć ze świadomością, że stracili ukochaną osobę.

Zważywszy powyższe, Sąd uznał, że dochodzone przez powodów dalsze kwoty z tytułu zadośćuczynienia za doznaną przez nich krzywdę z tytułu śmierci ich córki są częściowo zasadne i odpowiednie do doznanych przez nich do tej pory oraz będących w przyszłości cierpień psychicznych są kwoty po 80.000 zł, a po uwzględnieniu wypłaconych już kwot po 45.000 zł zasądził kwoty po 35.000 zł. W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo powodów.

Rozstrzygając w przedmiocie daty zasądzenia odsetek ustawowych od przyznanych kwot, Sąd na podstawie art. 481 k.c. orzekł analogicznie do omówionego wyżej roszczenia z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c. stosując zasadę stosunkowego rozliczenia kosztów. Powodowie wygrali sprawę w ok. 65 %, w związku z tym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu kwotę 5.860 zł (5.500 zł - opłata i 380 zł - opinia biegłego) tytułem kosztów sądowych od przegranej części roszczenia. Ponadto Sąd zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów koszty zastępstwa procesowego, gdyż choć sprawa była rozpoznawana łącznie, to powodowie są współuczestnikami formalnymi, więc każdemu z nich przysługuje zwrot kosztów wynagrodzenia pełnomocnika, choć reprezentował ich ten sam pełnomocnik. Kwoty 3.600 zł zostały obliczone na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 461) oraz kwoty po 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa.

Powodowie byli zwolnieni od kosztów sądowych, więc Sąd na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążył ich kosztami od przegranej części, mając na uwadze charakter roszczenia odszkodowawczego i ich sytuację życiową i rodzinną. Również nie zasądził od powodów kosztów zastępstwa adwokackiego strony przeciwnej pomimo, iż powództwa nie zostały uwzględnione w 35% uznając że zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek wobec ocenego charakteru roszczeń odszkodowawczych, których nie da się w prosty sposób przeliczyć na pieniądze.

SSO Alicja Bielan